

БЕЛАРУСКИ

ГАЗЕТА УЗНАГОРОДЖАНА ГАНАРОВАЙ ГРАМАТАЙ ВЯРХОУНАГА САВЕТА БССР

ЧАЦВЕР
6 кастрычніка
1994 года
№ 8(1713)

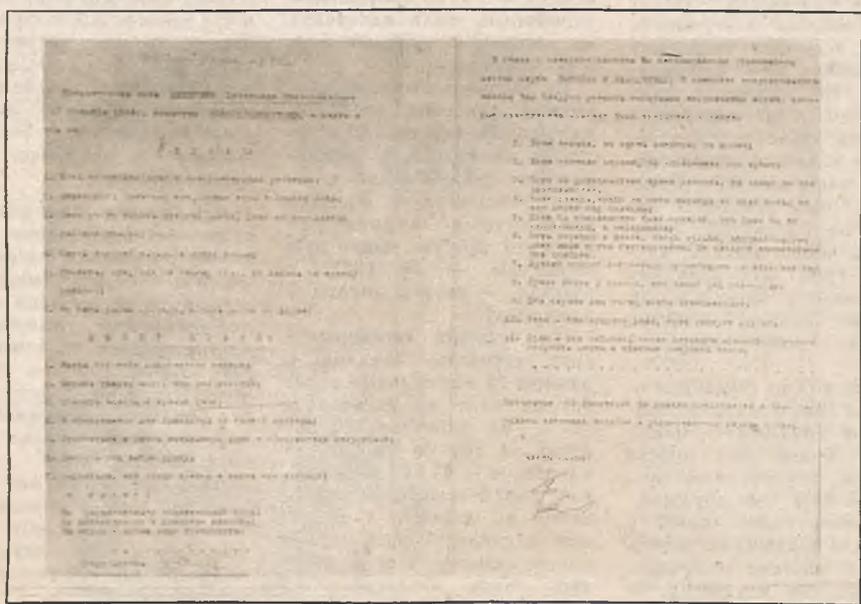
ГАЗЕТА БЕЛАРУСКАГА
ОРДЭНА
ПРАЦОУНАГА ЧЫРВОНАГА
СЦЯГА ДЗЯРЖАЎНАГА
УНІВЕРСІТЭТА

УНІВЕРСІТЭТ

СЕСІЯ ПАКУЛЬ ЯШЧЭ
Ў ДЭПУТАТАЎ, АЛЕ...

ЗАЎТРА ПАЧЫНАЕЦЦА СЁННЯ

АНОНС

УДОСТОВЕРЕНИЕ № 001

Предъявитель сего **ШУШКЕВИЧ** Станислав Станиславович с 15 декабря 1984 г. является **СОВЕРШЕННОЛЕТНИМ**, в связи с чем он

ОБЯЗАН:

1. Быть человеком даже в нечеловеческих условиях;
2. Подвергать сомнению всё, кроме веры в самого себя;
3. Никогда не терять чувства юмора, даже на заседаниях Ученого Совета;
4. Иметь высокий КПД в любое время;
5. Помнить, что, идя по своему полу, ты ходишь по чужому потолку;
6. Не быть рабом природы, а быть царем ее даров.

ИМЕЕТ ПРАВО:

1. Иметь при себе собственное мнение;
 2. Чесать голову чаще, чем она чешется;
 3. Красить волосы в нужный цвет;
 4. В праздничные дни приходит из гостей трезвым;
 5. Отзывать о своем начальнике даже в присутствии свидетелей;
 6. Плясать под любую дудку;
 8. Надеяться, что самое лучшее в жизни еще впереди;
- а также:
На дополнительно оплачиваемый труд;
На общественные и домашние хлопоты;
На отдых в любом виде транспорта.

Председатель
Секретарь

В связи с совершеннолетием Вы автоматически становитесь членом клуба **ВЕСЕЛЫХ И НАХОДЧИВЫХ**. В качестве вступительного взноса Вам следует усвоить несколько непреложных истин, которые качественно из-

меняют Ваше отношение к жизни:

1. Если нельзя, но очень хочется, то можно;
2. Если правила хороши, то исключения еще лучше;
3. Если за удовольствие нужно платить, то какое же это удовольствие;
4. Если хочешь, чтобы на тебя никогда не пала тень, не ищи места под солнцем;
5. Если бы комплименты были правдой, это были бы не комплименты, а информация;
6. Есть периоды в жизни, когда судьба, обстоятельства и даже люди к нам благосклонны. Не следует волноваться. Это пройдет;
7. Лучший способ избавиться от соблазна — отдалиться ему;
8. Лучше летом у костра, чем зимой под солншком;
9. Шейя служит для того, чтобы оглядываться;
10. Риск — благородное дело, если рискует другой;
11. Брак — это событие, после которого мужчина перестает покупать цветы и начинает покупать овощи;

Остальные 89 заповедей Вы должны представить в качестве уплаты членских взносов в установленные клубом сроки.

ЧЛЕНЫ КЛУБА

* * *

*Паважаны чытач!
Зразумела, цябе зацікавіла гэтае незвычайнае пасведчанне. Яго мы знайшлі ў архіве газеты «Беларускі ўніверсітэт». Матэрыял, які нейкім чынам усё растлумачыць, чытайце ў наступных нумарах «БУ».*

● АБ'ЯВЫ

УВАГА!

Рэдакцыя газеты «Беларускі ўніверсітэт» прымае для публікацыі ад студэнтаў і супрацоўнікаў БДУ прыватныя віншаванні, аб'явы, паведамленні.
Тэл. 20-68-27.

● САКРЭТ

ФІРМЫ

* * *

Харчовае атручэнне атрымала група студэнтаў Віцебскага політэхнічнага тэхнікума, якая знаходзілася на работах у калгасе імя Заслонава Бешанковіцкага раёна.
З дыягназам «дызентэрыя» шпіталізаваны 22 чалавекі. Прычына гэтага — прыцягванне да работы на харчблоку пабочнага мясцовага жыхара.

* * *

Паводле даных, атрыманых у Міністэрстве адукацыі Рэспублікі Беларусь, сярод студэнтаў, якія навучаюцца на дзённых аддзяленнях ВНУ, 8,1 % — «кругляя» выдатнікі, 25,2 % — вучацца добра. Сярод ВНУ з самай высокай паспяховацю студэнтаў Мінскі дзяржаўны лінгвістычны ўніверсітэт, Беларускі дзяржаўны эканамічны ўніверсітэт і Беларуска-акадэмія музыкі. Самыя «непаспяваючыя» ВНУ рэспублікі — Акадэмія міліцыі, Магілёўскі тэхналагічны інстытут і Беларуска-акадэмія мастацтваў.

* * *

Масква вырашыла пазбавіцца ад сваёй даўнішняй болькі — ад інтэрнатаў. Нават не схільная да эмацыянальных выразаў пастанова маскоўскага ўраду назвала ўмовы жыцця ў гэтых дамах невыноснымі. Таму ў бліжэйшых планах — пазбавіцца пераход маскоўскіх інтэрнатаў, за выключэннем студэнцкіх, у гарадскі жыллёвы фонд.

● ГІСТАРЫЧНЫ КАЛЯНДАР

Кастрычнік

1924 год.
Кастрычнік. Выйшаў першы нумар штомесячнай газеты выканаўчага бюро прафсекцый БДУ «Беларускі студэнт».

1925 год.
Кастрычнік. Універсітэцкая бібліятэка набыла шэсць кніг, выдадзеных Францыскам Скарынай у Празе ў 1517—1519 гг.

Пры БДУ адкрыты кароткатэрміновыя курсы па падрыхтоўцы рахунковых работнікаў для саўгасаў.

1926 год.
1 кастрычніка. Пастановай Наркамасветы БССР на базе ўніверсітэцкай бібліятэкі ўтворана Дзяржаўная бібліятэка БССР.

Кастрычнік. Ва ўніверсітэце на вучобу прынятыя 26 палітэмігрантаў.

1927 год.
7 кастрычніка паводле Пастановы СНК БССР ад 6 жніўня 1927 года ў БДУ

адкрыта аспірантура.

1928 год.
Кастрычнік. Агульны сход студэнтаў і супрацоўнікаў падтрымаў барацьбу рабочых Лодзі (Польшча) за свае правы. Студэнты вырашылі адлічыць у фонд дапамогі бастуючым 30 працэнтаў сваёй стыпендыі.

1929 год.
11 кастрычніка. Рэктарам універсітэта абраны І. П. Каранеўскі.

1935 год.
Кастрычнік. У БДУ навучаюцца 1104 студэнты і 224 слухачы вячэрняга і ранішняга рабфакаў.

1944 год.
Кастрычнік. У БДУ навучаецца 743 студэнты.

1948 год.
Кастрычнік. У БДУ адкрыўся студэнцкі клуб.

1951 год.
Кастрычнік. Пачынаючы з (Пачатак. Працяг на 3-й ст.).

● КАНФЕРЭНЦЫ

БЕЛАРУСКАЯ ІНФАРМАЦЫЙНАЯ ПРАСТОРА Сучасны стан і перспектывы

Так называецца навукова-практычная канферэнцыя, якая праходзіць на журфаку і прысвечана 50-годдзю яго заснавання. Мэта канферэнцыі — прааналізаваць стан сродкаў масавай інфармацыі ў суадносінах з эканамічным і палітычным жыццём краіны, а таксама даць магчымасць студэнтам і супрацоўнікам факультэта, якія займаюцца навуковай работай, выказаць свае думкі і меркаванні аб сучасным развіцці нацыянальнай журналістыкі.

У ходзе канферэнцыі працуе тры секцыі, на якія запрошаны не толькі выкладчыкі і студэнты факультэта, а і сталыя журналісты, якія доўгі час працуюць у сродках масавай інфармацыі. Так, у паседжанні секцыі «Нацыянальнае тэлебачанне і радыёвяшчэнне. Сучасныя мадэлі развіцця» разам з галоўнымі

рэдактарамі дзяржаўнай тэлерадыёкампаніі бяруць удзел кіраўнікі Незалежнай тэлерадыёкампаніі, што дае магчымасць выпрацаваць агульную канцэпцыю далейшага развіцця нацыянальнага вяшчання.

На пленарным пасяджэнні адбыліся выступленні нам. міністра друку і культуры Карэнды І. А., а таксама прадстаўніка місіі ЮНЕСКО прафесара ў сродках масавай інфармацыі Гарэта Прайса, які расказаў аб тэлебачанні і радыёвяшчэнні ў Брытаніі. Па выніках канферэнцыі плануецца выдаць зборнік артыкулаў аб стане нацыянальнай журналістыкі, і, як спадзяюцца арганізатары, канферэнцыя павінна паўплываць на паляпшэнне дзейнасці сродкаў масавай інфармацыі.

Кацярына ТКАЧЭНКА

ВЯРТАЮЧЫСЯ ДА НАБАЛЕЛАГА

Днямі Рада Задзіночання Беларускага Студэнтаў і Свабоднага прафсаюза студэнтаў БДУ вярнулася да пытання пераносу выплаты стыпендыі на пачатак месяца. Лісты з гэтым патрабаваннем

былі адасланы ў Нацыянальны Банк Беларусі і ў Міністэрства Фінансаў. У гэтых дакументах, у прыватнасці, адзначаецца, што стыпендыя не з'яўляецца платой за выкананую работу, а своеасаблівым квалі-

там, які дзяржава дае будучым спецыялістам. Таму трэба ствараць студэнтам неабходныя ўмовы, каб атрымліваць веды, а не прымушаць іх шукаць грошы на жыццё, ахвяруючы часам вучобы.

«МАЯ ДУША НАЛЕЖЫЦЬ ЖУРНАЛІСТЫЦЫ», —

сказаў знакаміты кінарэжысёр В. Н. Дашук падчас нашай размовы. І не дзіўна: творчасць яго некалі пачалася менавіта з журфака.

— Віктар Нікіфаравіч, наколькі мне вядома, факультэт журналістыкі Вы скончылі неўзалежна ў 60-х гадах. Давайце пагутарым аб тым пакаленні журфакаўцаў, вашых сучаснікаў.

— Маё пакаленне — гэта Б. Сачанка, Я. Сіпакоў, А. Акулік, У. Машкоў, І. Дабралюбаў, Р. Ясініскі і іншыя. Вельмі цікава наша пакаленне тым, што амаль кожны мой сучаснік стаў ці то вядомым пісьменнікам, ці то вядомым журналістам, ці то вядомым кінарэжысёрам. Чаму? Мне здаецца, наша духоўнае жыццё было значна багацейшае за духоўнае жыццё сённяшніх студэнтаў. Яно было напоўнена ідэяй. Мы імкнуліся стварыць сябе як асобу. І хай нам іншым часам не хапала цікавай літаратуры, напрыклад, Ж. П. Сартра, З. Фрэйда, Ф. Ніцшэ і інш. (знайсці было амаль немагчыма), але мы шукалі. І акрамя таго, у нас было нешта большае, тое, чым можна было сагрэць душу і што запаўняла прабелы адукацыі. Гэта наша шчырасць і здольнасць суперажываць. Аднак галоўнае — мы былі меней лялівымі і менавіта таму маглі стварыць і стварылі з сябе асобу.

— А якую ролю ў станаўленні Вас як асобы адыграў журфак?

— Нельга казаць пра маці, што яна табе нічога не дала, ужо таму, што яна цябе нарадзіла. Таксама нельга казаць і пра журфак, што ён табе нічога не даў, таму што ён, як маці, выхаваў цябе. Для сур'ёзных людзей журфак — гэта нешта мінаючае ў жыцці, быццам стартавая пляцоўка, аб якой потым нават

іншы раз забываеш. З цягам часу, безумоўна, на многае глядзіш іншымі, на жаль, больш рэальнымі, чым у студэнцтве, вачыма (дзякуй богу, што са мной гэта адбылося ўжо ў сталым узросце!). Але я ўдзячны ўсім выкладчыкам за іх шчырыя намаганні ў маім станаўленні як асобы.

— Скажыце, калі ласка, а хто з выкладчыкаў асабліва дапамог Вам у пошуку самога сябе?

— Грэх было б не сказаць пра Е. Л. Бондараву. Я ўдзячны ёй за тое, што яна адчула ўва мне чалавека, здольнага працаваць у мастацтве. Я нават ніколі не збіраўся звязваць сваё жыццё з кінематографам. Менавіта па яе рэкамендацыі я трапіў у кіно. І я вельмі ўдзячны ёй за тое жыццё, якім я зараз жыву, будучы кінарэжысёрам.

— Віктар Нікіфаравіч, а ці не лічыце Вы, што нейкім чынам здрадзілі прафесію журналіста?

— Чаму ж здрадзіў? Я сцэнарыст больш 70 дакументальных карцін. Безумоўна, я мог бы здымаць больш ігравых фільмаў, аднак мая душа належала журналістыцы. Ужытады, калі яшчэ студэнтам я пачаў працаваць фотарэпартажам. Такім чынам, журналістыка ўва мне перамагла: у 1989 годзе я зняў сямісерыйны дакументальны фільм пра Гдлярна і Іванова — адзіны дакументальны фільм аб гэтай справе. А ў 1989—1992 гадах зняў фільм «Віцебская справа». Ці ж гэта не журналістыка? Кіно — гэта найвышэйшая ступень журналістыкі, якая пераходзіць у мастацтва. Таму я не толькі не здрадзіў журналістыцы, але і зараз займаюся ёю — ідзе работа над дакументальным фільмам «Паміж Сатаной і Богам».

— Што ж, поспехаў Вам! Дзякуй за інтэрв'ю.

Гутарку правяла
Вольга ХАДАРЭНКА.

● ЗДАРОЎЕ

ВОСТРЫ ЖЫВОТ

Паняцце «востры жывот» падразумяе раптоўна ўзнікае захворванне, якое патрабуе неадкладна медыцынскай дапамогі, а ў большасці хворых — экстранае ці тэрміновае аперацыйнае ўмяшанне.

Пациенты з вострымі захворваннямі брушной поласці складаюць 35 % хворых, якія штодзень трапляюць у хірургічныя аддзяленні стацыянараў.

Толькі з нагоды вострага апендыцыту ў краінах былога СССР робіцца да 1,5 мільёнаў аперацый у год. Вопыт паказвае, што сярод асоб, якія трапілі ў хірургічнае аддзяленне з вострым апендыцытам, у першыя шэсць гадзін смертнасць

складае долі працэнта (у асноўным, гэта пажылыя людзі), сярод тых, хто трапіў на працягу першых сутак, смертнасць узрастае ў 4,5 разы, сярод тых, хто трапіў пазней, — у 50 разоў.

Адна з галоўных адзнак «вострага жывота» (вострага апендыцыту, ушчэмнай кішкі, вострага халецыстыту, вострага панкреатыту, кішэчнай непраходнасці, пазаматачнай цяжарнасці, а таксама закрытых пашкоджанняў органаў брушной поласці) — боль у жываце (колючы, ныючы, пастаянны, схваткападобны). Нярэдка з'яўляюцца млянасць, ваніты, затрымка стулу і газаў.

Адметнай асаблівасцю ўсіх вострых хірургічных захворванняў органаў брушной поласці з'яўляецца хуткае развіццё працэсу хваробы і пагаршэнне стану хворага. Таму першаступеннае значэнне для жыцця чалавека мае прамежкае часу ад пачатку захворвання да звяртання па медыцынскай дапамогі.

ПАМ'ЯТАЙЦЕ! Чалавек, у якога раптам узніклі болі ў жываце, павінен спыніць піць і есці, пакласці холад на жывот, не прымаць ніякіх лекаў, бо гэта ўскладняе распазнаванне хваробы, і неадкладна звярнуцца да доктара. Прамадруджванне пры звяртанні па медыцынскай дапамогі, самадэгностыка і самалячэнне — частыя прычыны цяжкіх ускладненняў, якія могуць прывесці да смерці.

Доктар-хірург
2-й гарадской
клінічнай
бальніцы
Н. А. САВІНА.

● СТУДЭНТ І РЫНАК

Асобы, якія станоўча здалі ўступныя экзамены, але не прайшлі на конкурс, могуць быць залічаны на конкурснай аснове на платнае навучанне.

(З правілаў прыёму ў Беларускай дзяржаўнай універсітэт)

Зараз такі пункт можна сустрэць у правілах прыёму амаль кожнай ВУНУ рэспуб-

люць сваё навучанне. Іх адзінкі. Грошы зарабляюцца на будаўніцтвах, базах, у гандлёвых крамах.

Колькі ж плаціць студэнт за сваё навучанне?

На спецыяльнасцях права, паліталогія — 50 мінімальнага зароботнага плат у год на дзённай форме навучання і 25 мінімальнага зароботнага плат — на завоч-

За што ж плаціць студэнт? Прынцып «платнае — лепшае» не заўсёды сапраўдны: «платнікі» займаюцца разам з «бюджэтыкамі» ў тых жа аўдыторыях, слухаюць лекцыі тых жа выкладчыкаў, здаюць тых жа экзамены. Атрымліваецца так, што конкурс патрэбны толькі дзеля таго, каб вызначыць, хто будзе вучыцца бясплатна. На ўзровень падрыхта-

ЗНАЧЫЦЬ, ГЭТА КАМУСЬЦІ ПАТРЭБНА

лікі. Конкурсы вялікія не толькі ў колькасных, але і якасных адносінах. Нават самыя моцныя абітурыенты падчас уступных экзаменаў паўтараюць: «Не пашанцавала». Не шанце другі раз, трэці... А жаданне стаць студэнтам узрастае ў адпаведнасці з колькасцю беспаспяхоўных паступленняў. Рэчаіснасць, якая прымушае забывацца аб абсалютна медыцынскае абслугоўванне, адукацыю (усё, што складала наш гонар у адносінах да «дзікага» Захаду), выдатна выконвае ролю казначай феі.

Жадаеш быць студэнтам — будзь імі Толькі ж калі па конкурсу не прайшоў — плаці. Многія лічаць гэта проста хабарам: маўляў, чым прастыжней ВУНУ, тым даражэй.

У гэтым годзе толькі ў Беларускай дзяржаўнай універсітэце на платнае навучанне залічана 400 студэнтаў. У параўнанні з мінулым годам гэта ўдвая больш. Дзе ж студэнты бяруць грошы, каб заплаціць за навучанне? Першую (найбольш вялікую) групу складаюць студэнты, вучобы якіх аплочваюць бацькі. Другая група студэнтаў (менш 10%) вучыцца за кошт спонсараў — калгасаў, саўгасаў, акцыянерных таварыстваў, банкаў і іншых арганізацый, якія зацікаўлены ў маладых спецыялістах. За гэта апошнія павінны адпрацаваць ад 2 да 5 гадоў. Трэцяя група — студэнты, якія самі аплочва-

най. За другую вышэйшую адукацыю па гэтых спецыяльнасцях — 70 і 35 мінімальнага зароботнага плат адпаведна на дзённай і завочнай формах навучання.

Па спецыяльнасцях міжнародныя адносіны, эканамічная тэорыя, эканоміка і кіраванне вытворчасцю, міжнародныя эканамічныя адносіны, псіхалогія — 35 (20) мінімальнага зароботнага плат, за другую вышэйшую адукацыю — 50 (35). У дужках — размер аплаты ў завочніках.

На астатніх спецыяльнасцях студэнты плаціць у памеры 25 мінімальнага зароботнага плат на дзённым і 15 — на завочным аддзяленні, за другую вышэйшую адукацыю — 40 і 25 мінімальнага зароботнага плат адпаведна на дзённым і завочным аддзяленні. Для параўнання адзначу, што ў мінулым годзе, незалежна ад спецыяльнасці, студэнты плацілі 30 (на завочным — 10) мінімальнага зароботнага плат. Для іх у гэтым годзе ўмовы дагавору не змяніліся.

У выпадках павелічэння памеру мінімальнай зароботнай платы ў перыяд з 10 верасня па 10 лютага і з 10 лютага па 30 чэрвеня бягучага года студэнт праводзіць адпаведную даплату. У тых жа студэнтаў, што вучацца толькі на «добра» і «выдатна», ёсць шанец пры наяўнасці вакантных месцаў перавесціся на навучанне за кошт бюджэтных сродкаў.

ванасці спецыялістаў ён ужо не ўплывае. Да таго ж ва ўніверсітэце фактычна адсутнічае размеркаванне і ў маладога спецыяліста могуць узнікнуць праблемы з уладкаваннем на працу. І чым большае колькасць студэнтаў атрымлівае дыпломы, тым большае магчымасць папоўніць рады беспрацоўных.

Але нельга адамаўляць і станоўчыя бакі платнай адукацыі. Ва ўмовах рынку універсітэт мае магчымасць пашыраць і паглыбляць навучальны працэс. Напрыклад, частка грошай, якія універсітэт атрымлівае за навучанне, ідзе на аплату працы пяцідзясці выкладчыкаў, што працуюць па дагавору.

Як кажа адзін мой знаёмы, які дарэчы вучыцца на платным аддзяленні: «Ва ўсім свеце за адукацыю плаціць: чым мы горш? Або лепш». Сапраўды. Толькі крыўдна, што вышэйшая адукацыя з кожным годам становіцца менш даступнай. Рэспубліцы, якая славіцца сваім навукова-тэхнічным патэнцыялам, стала не па кішэні ўтрымліваць студэнтаў.

Сам факт платнай адукацыі нельга азначаць аднабокова: калі яна ёсць, значыць, гэта камусьці патрэбна (перафразіраваўшы вядомага паэта). Напэўна, не толькі выкладчыкам.

Карэспандэнт
«БУ»
Наталля К.

● ЯКІЯ МЫ?

Студэнт і фізічная культура

У мінулым навучальным годзе ў нашым універсітэце кафедрай фізыхавання сумесна з групай студэнтаў-сацыялагаў філасофска-эканамічнага факультэта было праведзена анкетнае апытанне «Фізічная культура ў жыцці студэнта». Шэраг матэрыялаў па сацыяльна-псіхалагічных і гігіенічных аспектах жыцця студэнтаў мы асветлілі ў майскім нумары газеты. Зараз прапануем чытачам азнаёміцца з вынікамі даследавання, якія закранаюць фізкультурна-спартыўныя інтарэсы студэнтаў.

Першым да ўдзельнікаў апытання — рэспандэнтаў (усяго іх было 646 чалавек) было звернута такое традыцыйнае пытанне: «Як вы ставіцеся да фізічнай культуры?» У табліцы прыводзяцца абгуляваныя адказы ў працэнтах па трох курсах (абавязковае фізыхаванне ў БДУ праводзіцца, у асноўным, на 1—3 курсах).

Пры аналізе паказчыкаў табліцы ўзнікае пэўная збянтэжанасць. Чаму з павышэннем курса навучання змяншаецца лік студэнтаў, якія станоўча ставяцца да фізічнай культуры (з 88,6% да 81,8%), і адпаведна узрастае колькасць тых, хто адмоўна і абьякава ставіцца да яе? Верагодна, гэтая з'ява тлумачыцца, у першую чаргу, пераацэнкай студэнтамі сваіх жыццёвых каштоўнасцей і паграб у працэсе вучобы. Магчыма, што пэўную ролю адыгрывае відавочная незадаволенасць станам фізічнай культуры ва ўніверсітэце.

Якое ж стаўленне студэнтаў да фізічнай культуры ў залежнасці ад факультэта, на якім яны вучацца? Тут выявіліся дастаткова значныя разыходжанні ў думках.

Найбольшы лік студэнтаў, якія дадатна ставяцца да фізічнай культуры, назіраецца на ФПМ (95,7%) і ФЭФ (93,8%). Зусім няма студэнтаў, якія адмоўна ставяцца да гэтага важнага кампаненту рацыянальнага ладу жыцця, таксама на гэтых факультэтах, а апроч таго — на мехмаце, геафаку, біяфаку.

На жаль, адмоўна ставяцца да фізічнай культуры 5% радыёфізікаў, 4,1% студэнтаў гістафака, 3,8% філолагаў і 9,7% (!) студэнтаў журфака. Дарэчы, сярод апошніх менш за ўсё налічваецца такіх студэнтаў, якія станоўча ставяцца да фізічнай культуры, — усяго 64,5%. Вельмі шкада, што будучыя журналісты так недаацэньваюць гэтую прызнаную ва ўсім цывілізаваным свеце частку культуры.

Выявіўся і такі цікавы факт, як адрозненні ў стаўленні да фізічнай культуры ў залежнасці ад пола. Аказалася, што дадатна да яе ставяцца 90,4% студэнтаў, але 82% студэнтак.

Далей да рэспандэнтаў было звернута такое пытанне: «Ці займаецеся вы фізічнымі практыкаваннямі самастойна?» Аказалася, што 16,1% студэнтаў трэніруюцца самастойна рэгулярна, 64,8% — часам, а 19,1% — ніколі. І тут жаночы пол менш актыўны. Калі 26,2% хлопцаў рэгулярна ўключаюць у свой рэжым дня занятыя фізічнымі практыкаваннямі, то гэта ж робіць толькі 8,4% дзяўчат. А гэта ж рэальна адбываецца на здароўі.

Нездарма пры адказах на пытанне аб звычайным на працягу дня самаадчуванні 20% хлопцаў адказалі «выдатна». Такую ж ацэнку свайго самаадчування далі толькі 7% дзяўчат. Ці не час студэнткам перагледзець свае адносіны да фізічнай культуры?

Якім жа відам фізічных практыкаванняў нашы студэнты аддаюць перавагу пры самастойных занятках? На першым месцы апынулася плаванне, затым ідуць спартыўныя гульні, турыстычныя паходы. Прыемна, што ў адным відзе фізічнай культуры дзяўчаты аказаліся наперадзе. Сярод іх 16,9% параўнаўча рэгулярна выконваюць ранішнюю зарядку, і толькі 9,3% хлопцаў займаюцца ёю.

У ходзе анкетавання студэнтам задалі такое пытанне: «Які від спорту выбралі б вы для заняткаў пад кіраўніцтвам трэнера?» Тут адзначана даволі высокая актыўнасць. На

першае месца зноў было пастаўлена плаванне. Ім выявіла жаданне займацца 24,7% студэнтаў (28,5% дзяўчат і 19,5% хлопцаў). Сярод найбольш папулярных відаў спорту аказаліся рытмічная гімнастыка і тэніс. Тэнісам хацела б займацца 25,9% дзяўчат і 12,4% юнакаў. На жаль, спартыўная база нашага ўніверсітэта не дазваляе культываваць гэты папулярны від спорту.

Наступныя месцы занялі турызм, альпінізм, усходнія адзінаборствы, баскетбол, валејбол, бадмінтон. У мужчын традыцыйна высокая цікаўнасць да футбалу. У апошнія гады ўажна знізілася жаданне студэнтаў займацца лёгкай атлетыкай, лыжамі і спартыўным арыентаваннем.

Як прыемны факт нам хацелася адзначыць цікаўнасць першакурснікаў да спорту. У пачатку верасня для іх кафедрай фізыхавання і спортклубам быў праведзены спецыяльны сход для тых, хто жадае займацца спортам. Прайшло больш за трыццаць чалавек. Самая высокая цікаўнасць была праўдзёна да спартыўных гульняў, рытмічнай гімнастыкі, плавання, альпінізму. Гэта пацвердзіла аб'ектыўнасць анкетнага апытання.

У наступным артыкуле мы асветлім пытанні вучэбных заняткаў па фізыхаванню.

С. МАКАРЭВІЧ,
загадчык кафедры
фізыхавання, дацэнт

У. РЭЙЗІН,
кандыдат педагагічных
наук.

Становіцца	Курсы навучання				Сярэдні паказчык
	1	2	3		
Станоўчае	88,6	84,5	81,8	85,7	
Абьякавае	10,6	11,9	16,2	12,2	
Адмоўнае	0,8	3,6	2,0	2,1	

● СЛОВА — АЎТАРУ!

АННОТАЦІЯ НА СЕБЯ ЖЕ

В настоящем номере вниманию читателя (и более, в данном случае, зрителя) предлагается ознакомление с циклом работ самобытного авора, кой скрывает свое инкогнито под псевдонимом **Опріч КРОМЕШНИЙ**. Работы, предложенные вашему вниманию, согласно определению самого их создателя, выполнены в жанре низкого (комического) депрессионизма. (Данный изобразительный жанр, по словам самого автора, базируется на трех основаниях:

1. Арьергардизм, или обозничество, — литературно-поэтическое течение, основателем которого выступает Пафнутий Захуанхэйский, поэт;

2. Экспрессионизм (художественное течение);

3. Древнеславянская устно-литературная традиция кощунствования.

Вдохновляет автора на сии «произведения» средневековая традиция вагантов. Не чужд ему также и возрожденческий пафос. А впрочем, судите сами).

Таковой жанр являет собой визуальное (изобразительное, в меньшей степени — изобразительно-текстовое) развитие, а попросту и более адекватно выражаясь, эксплицирование и генерирование идей и состояний, источником коих являются все те же глубины коллективного бессознательного, новых и старых квазимифологий, социокультурных контекстов масс-информационного манипулирования и аутокоммуникативных актов, из которых вырастает уже знакомое внимательному и разборчивому потребителю печатной продукции такое литературное (в некотором роде литературно-философское) течение, как арьергардизм (обозничество), создателем и вдохновителем которого является ранее вам знакомый Пафнутий Захуанхэйский (в официально-пуританском варианте — Пафнуша).

Таким образом, депрессионизм Опріч Кромешнего и арьергардизм Пафнутия Захуанхэйского, по мнению первого, произрастает из одного социокультурного и имплицитно-концептуального корня. Визуально-текстовые

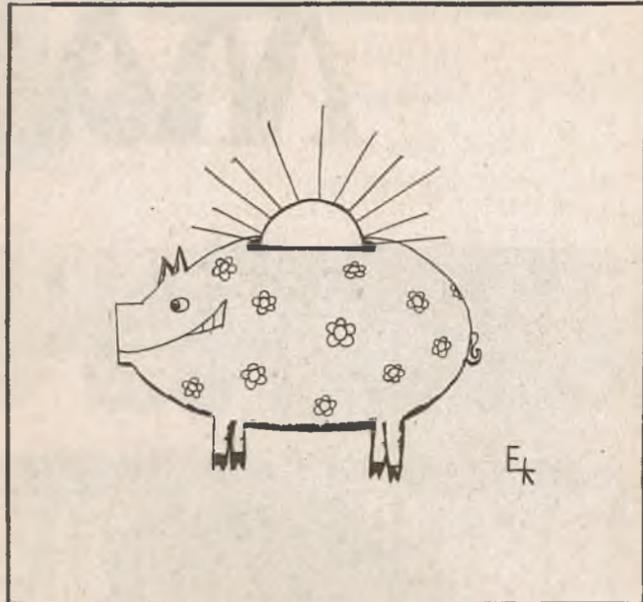
произведения Опріч и аудиально-текстовые творения Пафнутия роднит также культуривируемый ими принцип спонтанной креации сюжетов. Иными словами, мы видим (в итоге не приведенного здесь анализа): принцип спонтанности творческого акта роднит депрессионизм с поэзией.

Однако родство с арьергардизмом (обозничеством) не исчерпывает художественно-литературных предпосылок депрессионизма. Использование автором в наилучшем (с его точки зрения) безмянном произведении темы восходящей луны указывает на явные параллели с ранним экспрессионизмом, а ряд рискованных, с точки зрения ортодоксального богословия, сюжетов аксеологически-переверсивного (неофициально-христианского, псевдо- и контр-клерикального) характера вскрывает генетическую связь творчества Опріч с одной стороны с протославянской, уходящей своими основаниями в глубины архаики, устной традицией языческих кощунств (страстное полемическое кощунствование характерно, пожалуй, для всех работ автора), с другой же — с вагантовской традицией неофициальной культуры средневековья. Не чужд автору также и возрожденческий пафос, расцениваемый пока что более как дань эпохе, но, возможно, в перспективе способный трансформироваться в нечто поистине балаганное и самостоятельное, что означало бы выход творчества Кромешнего на новую художественную ступень низменного депрессионизма, или же (в славянофильском варианте) концептуального ополченства. Однако это — в потенциально реализуемой перспективе. Пока же автор пребывает в состоянии творческого поиска: поиск этот затронет, вероятно, сюжетную сферу. В области изобразительной техники Опріч в целом, с моей точки зрения, состоялся и сложился, однако и это утверждение все же, во избежание попадания пальцем в небо, следует отнести к классу гипотетических высказываний.

Опріч КРОМЕШНИЙ.

— НАУКА СПАСЁТ МИР!

● ГІСТАРЫЧНЫ КАЛЯНДАР

Кастрычнік

(Працяг.)

Пачатак на 1-ай ст.)

1944 года, у Вучоным савете універсітэта 47 чалавек абаранілі кандыдацыя дысертацыі.

1958 год.
Кастрычнік. На філалагічным факультэце адбылася сустрэча выкладчыкаў і студэнтаў з навукоўцамі Польшчы. Сярод гасцей прысутнічалі прафесары Варшаўскага, Кракаўскага, Лодзінскага, Уроцлаўскага універсітэтаў.

1960 год.
Кастрычнік. Праведзены І універсітэцкі злёт турыстаў і альпіністаў.

1961 год.
Кастрычнік. Закончана будаўніцтва галоўнага корпусу.

1966 год.
16 кастрычніка. Сту-

дэнты універсітэта і іншых ВНУ сталіцы ўпершыню адзначылі на вуліцах і плошчах горада сваё свята — Дзень студэнцтва.

1968 год.
Кастрычнік. Зладзены ў эксплуатацыю студэнцкі інтэрнат па вуліцы Кастрычніцкай.

1969 год.
Кастрычнік. Калектыў мастацкай самадзейнасці БДУ ажыццявіў паездку ў Кіеўскі універсітэт.

1971 год.
29 кастрычніка. За поспехі ў развіцці вышэйшай адукацыі і навукі, падрыхтоўцы і выхаванні спецыялістаў у сувязі з 50-годдзем з дня заснавання БДУ узнагароджаны Ганаровай граматай Вярхоўнага Савета БССР.

1972 год.
Кастрычнік. Рэктарам універсітэта прызначаны прафесар

Сікорскі.

1974 год.
Кастрычнік. Ва універсітэце знаходзілася дэлегацыя Ягелонскага універсітэта. Праведзена сумесная навуковая канферэнцыя.

1976 год.
19 кастрычніка. Пачала работу школа маладых навукоўцаў БДУ.

1978 год.
Кастрычнік. У сувязі са 100-годдзем У. І. Пічэты праведзеныя Пічэтаўскія чытанні.

1979 год.
Кастрычнік. Студэнты універсітэта працавалі на будаўніцтве алімпійскіх аб'ектаў Мінска.

Народны ансамбль танца «Крыжачок» гастралюваў у Аўстраліі і Новай Зеландыі, дзе даў 18 канцэртаў.

1980 год.
Кастрычнік. У БДУ распачаў работу студэнцкі кінауніверсітэт «Кіно і час».

1982 год.
14—15 кастрычніка. На філалагічным факультэце адбылася рэспубліканская канферэнцыя «Творчая спадчына Янкі Купалы і Якуба Коласа і развіццё славянскіх моў і літаратур».

● ПРАЦЯГ РАЗМОВЫ

ГІСТОРЫЯ, ЯК МЫ ЯЕ БАЧЫМ

Гэта сацыялагічнае даследаванне праводзілася сярод студэнтаў-гісторыкаў 1—5 курсаў трох дзяржаўных універсітэтаў. Як бачаць гісторыю Беларусі студэнты Беларускага дзяржаўнага універсітэта?

59,6% студэнтаў-гісторыкаў 5 курса і 61,5% выкладчыкаў лічаць, што гісторыя Кіеўскай Русі з'яўляецца пачаткам гісторыі Беларусі, хаця яна больш старажытная і мае свой самастойны шлях.

Пераважная большасць студэнтаў як першага, так і пятага курсаў, а таксама выкладчыкаў назвалі самымі знакамітымі асобамі ў гісторыі Беларусі Ф. Скарыну, К. Каліноўскага, Е. Полацкую, Вітаўта, Л. Сапегу. 11% першакурснікаў лічаць знакамітай асобай К. Астрожскага, які праславіўся ў бітве пад Воршай 8 верасня 1514 года.

Асноўныя палітычныя, культурныя ці грамадскія дасягненні гэта: 1) Узнікненне Вялікага княства Літоўскага і яго статутаў, 2) Беларускае кнігадрукаванне, 3) Перамога над немцамі ў Вялікай Айчыннай вайне 1941—1945 гг. і пад Дуброўнай (Грунвальдам) у 1410 г., 4) Абвяшчэнне незалежнасці і суверэнітэту Рэспублікі Беларусь (1991 г.).

Цікавымі атрымаліся адказы студэнтаў на пытанне анкеты «Якія падзеі ці ідэалогіі

прычынілі найбольш шкоды Вашай краіне?» Часцей за ўсё былі такія адказы: «Вялікая Айчынная вайна», «Камунізм», «Сталінізм», «Кастрычніцкая рэвалюцыя», «Падзелы Рэчы Паспалітай», «Нацыяналізм».

У найлепшых прыяцельскіх адносінах хочуць бачыць большасць апытаных Рэспубліку Беларусь перш за ўсё з суседзямі: Расіяй, Польшчай, Германіяй, Украінай, а таксама з ЗША.

Найбольш цікавацца сёння студэнты гісторыяй Беларусі, Расіі, ЗША, Германіі, Францыі.

Некалькі нечаканымі атрымаліся адказы студэнтаў пятага курса. Большасць з іх адказала, што добра ведае гісторыю Расіі, Францыі, Нямеччыны, ЗША. І вельмі крытычна аднесліся да сваіх ведаў па гісторыі Беларусі: 44,7% адказалі, што ведаюць яе добра, 42,6% — што слаба. Па гісторыі Польшчы: 44,7% адказалі, што ведаюць яе добра, а 46,8% — слаба; па гісторыі Літвы: 12,8% адказалі, што ведаюць яе добра, а 55,3% — слаба.

Будучыя студэнты бачаць (56,6% першакурснікаў і 66% пяцікурснікаў) дэмакратычную, шматпартыйную сістэму з моцным парламентам, як лепшую форму дзяржаўнасці і ўлады на Беларусі.

МАЙСТРОўНЯ

«Теперь я не боюсь сказать —
да, мой талант»

У студентки III курса факультета журналистики САШИ НОВИКОВОЙ вышел первый сборник стихов — «Мост между адом и раем». С ней беседует корреспондент «Беларускага ўніверсітэта» МАРИНА ГУЛЯЕВА.

— Саша, в предисловии к твоему сборнику есть такие слова М. Федюковича: «...стихи по-настоящему гражданственны, даже самые интимные. Нет, не навязчиво гражданственны, а на гражданственном уровне думает и чувствует автор...» Ты согласна с такой характеристикой своих стихов?

— Гражданственность в понимании М. Федюковича — это передача мира молодого человека. Я с ним согласна. Это мой мир. Как один поэт сказал, «это новое время, новые песни». Я причисляю себя к поэтам нового времени.

— А кто твои учителя в поэзии?

— В первую очередь, Анна Ахматова, Владимир Маяковский. А в последнее время в мою поэзию пришло хулиганство Сергея Есенина.

— В сборнике, который я держу в руках, как мне показалось, очень многое из детства...

— Этого сборника я ждала семь лет. Представь себе человека, который на протяжении семи лет говорит: «У меня выйдет книга». С двенадцати лет я твердила:

«Да, да, у меня выйдет книга».

— Прости, ты была в этом уверена?

— Да, я была в этом уверена.

— Почему?

— Вообще я человек случая. И в этот город меня занес случай. Ведь я родилась в провинции. Представь себе девочку, которая умела только варить варенье, снимать с него пенки, ходила в магазин...

— Хотелось, наверно, вырваться, стать немножко королевой?

— Да, было такое.

— Изменила ли тебя столичная жизнь?

— В принципе, во мне два корня — столичный и провинциальный. И в некоторых вопросах я так и осталась глубокой провинциалкой.

— В каких же?

— Ну, например, как я принимаю гостей. Когда ко мне приходят гости, я их обязательно должна накормить. Несмотря на то, что это довольно трудно в наше время.

— Ты работаешь где-нибудь? Ведь надо кормить за что-то, за какие-то деньги?

— Нет, денег я не зарабатываю. Мой отец запрещает мне работать. Он говорит, что единственная моя работа на данный момент — это стихи, это поэзия.

— Чего ты хочешь добиться в поэзии?

— Прежде всего — известности. С выходом моей первой книги я стала достаточно известна. И когда мне домой звонят люди, начинают изливать свою душу... Всё это, конечно, хорошо. Но иногда, извините, раздаётся звонок в шесть часов утра, и какой-нибудь парень из сельской местности предлагает познакомиться... Ребята! Я же не могу со всеми знакомиться. Конечно, я люблю выступать перед аудиторией, но я уже чувствую неловкость, потому что жизнь превращается в афишу...

— Зачем тебе известность? В одном из стихотворений ты говоришь: «Хочется быть не поэтом. Хочется прижать к себе твою голову». Те есть тут, насколько я понимаю, есть некая дилемма: хочется быть известной и в то же время — просто женщиной, просто любимой?..

— Долго не везло в личной жизни... И я еще маме говорила: ну и что? Ну, и ладно. И не выйду я замуж. Зато я буду самым богатым, самым знаменитым поэтом. Вот тогда мы посмотрим.

— Это нужно, наверно, понимать так: ага, вы меня

не любили, но, когда я стану знаменитой, вы все ко мне приползете и сами сложитесь в штабеля.

— Да, так было. Но сейчас я уже никому не мщу, хочется рассказать людям то, что ты пережил, хочется, чтобы читатель нашел душевное успокоение, прочитав мои стихи.

— И все-таки, Саша, мы уже выяснили, чего ты хочешь для себя как поэт, а теперь поговорим о том, чего ты хочешь как женщина?

— Семья. Мне очень хочется, чтобы у меня было, да, много денег и, желательно, четверо или трое детей. Но я не знаю, с приобретением денег останусь ли я поэтом и с приобретением семейного счастья буду ли я писать о любви. Или я вообще перестану быть поэтом? Стану просто женщиной, просто домохозяйкой...

— То есть, перспектива замужества еще пока не обрисована?

— Нет, пока нет. Хотя... Уже есть два предложения за это лето только, но...

— Что «но»?

— Жалко ж бросить карьеру! Ты понимаешь, жалко! Семь лет упорного труда!

— И тем не менее, какого мужчину ты ждешь?

— Простого, провинциального, не избалованного ни деньгами, ни карьерой, чтобы он смог меня оценить...

Александра НОВИКОВА

Детство

Голубые сны проехали в карете, подарили ларчик от мечты. И еще они отдали детям синий шар в пятнистые цветы...
Пробежали три веселых гнома, за собой калитку не закрыв. Подмигнули, как своей знакомой, и оставили пригоршню слив... Старый вечер рассказал мне сказку...

Сбросив наземь куртки на меху, феи в окна глянули с опаской... Кто-то засмеялся наверху... Феи станцевали чудный танец, на ковре оставив пыльный след... Я в варенье обмакнула палец. Только шелохнулась — их уж нет...

Стая черных воронов на желто-белом закате: Небо как-будто одело светлое в бабочках платье. Тополь развесил старые, грустно скрипящие ветви. Крики взволнованной стаи в небе разносит ветер. А за спиной — серые,

каменные пейзажи. Жизни потерянной песню тихо поет кладбище. Звуки плывут и медленно за горизонтом тают. Чувствуя мир до капельки, я по Земле ступаю...

Наши часы не пробили двенадцати. Маятник бронзовый сонно качается, с чем-то таинственным соприкасается. В комнате цвета два — черное, белое. Нету молочного, красного, серого. Есть деревянное, что-то

железное. Чьи-то глаза заблудились во времени. Профиль луны на небе сиреневом виден в окне, задрожавший от холода. Ты говоришь мне: «Мы молоды, молоды...»

Пегий пёс, бегущий краем моря, мои ноги нежно облизал. Громким лаем с шумным ветром споря, он в дорогу дальнюю позвал.

Черный пес, облизывая руки, золото в подарок мне принес и небес чарующие звуки с решетом, где звездный был овес.

Я сижу и думаю о счастье. Дома меня встретит рыжий пес. И подарит город и ненастье, и печаль рыдающих берез...

Снежинка-звездочка застряла в волосах. Так холодно, и затвердели пальцы. Слова твои, как будто через пальцы прoderнутая нитка

Попей воды из хрупкого стакана, а хочешь, сказку расскажу тебе о том, как я — царевна-Несмеяна —

вдруг засмеялась... Вспомни о судьбе. Постой! Не торопись! Ведь время — птица, зеленый и болтливый попугай... Мелькают человеческие лица,

как в половодье на реке шуга... 1991

Я, Господи, не на тебя молюсь. Я наступления тоски боюсь. Моя тоска ко мне приходит в ночь.

Из года в год растет, как маленькая дочь... Икона над постелью мне твердит, что грех во мне занозою сидит.

И так всегда, — когда зменится ночь, когда никто не в силах мне помочь... Цветной халат на вешалке висит, полою полосатою грозит. Мне полуправду кто-то

говорит. И я сгораю, как метеорит, едва касаясь пальцами земли.

А облака плывут, как корабли... И я хочу вот так же улететь. Теплом твоим меня уж не согреть.

Я поняла, что полуправда — ложь... Как горько мне... Меня ты не поймешь... 1990

Серый город. Мокрые улицы. Тусклый свет в потемневших домах. И деревья, качаясь,

чувствуют, как теряют свой старый наряд. Торопливый прохожий под зонтиком Не дождетса сухого тепла...

Дождь пришел в городские сумерки Пошуметь да в окно постучать.

Он на площади встретился с осенью И замедлил свой быстрый шаг.

А она на него взгляд бросила Своих желтых красивых глаз.

Дождь идет, что-то шепчет ей на ухо. Слышно: капли стучат невпопад.

И она взяла его за руку, Предложила пойти погулять.

Сели в парке они на скамеечку. Книжку вечера стали читать. Дождь смутился, а осень-девочка стала шарфик ему поправлять... 1988

Пришел рассвет, спокойствие храня, как красный отблеск на молочных окнах... Пришел — частицей вечного

огня. И заспанно смотрели подворотни, и протирали фонари глаза, и булочные молча просыпались.

Пришел рассвет, и капля янтаря блестела на губах твоих овальных.

Помялись простыни. Шипел гуляш на сковородке, выглядевшей жалко.

Прости меня, что я не приняла твоей любви, такой большой и жаркой... 1993

Горько. Ярко-красный бархат стен. Белое вино на дне стакана. Старые часы пробили семь, и закат над лесом, будто рана.

Для тебя моя закрылась дверь. Уходи, пожалуйста. Не надо... Я давно устала от потерь. Ветки необрезанного сада не цветут.

В мерцании ночей отбелела нежность снегопада. Отзвенел для нас лесной ручей. Нам не быть с тобою больше рядом. Проливаю белое вино. Я одна вину совсем не рада. Я другая. И уже давно. Уходи, пожалуйста. Не надо... 1993